

[Hanne Reintoft.]

og det burde ikke være utænkeligt, at mennesker af god vilje også ud fra andre anskuelser og samfundsmæssige forudsætninger tog denne opfordring til at finde en fælles løsning op. Det drejer sig om oprettelsen af et kollektivt sikkerhedssystem som afløsning af Europas opdeling i blokke, det vil sige en fælles anerkendelse og garanti for bestående grænser, for neutral status, om ønsket. Det vil sige overenskomster om atomfri og nedrustede zoner eller fælles foranstaltninger i den retning. Det vil sige systemer af to- eller flersidede aftaler og pagter på kryds og tværs i Europa. Den nærmere udformning af dette må fremgå af forhandlinger. Havde et kollektivt sikkerhedssystem bestået før anden verdenskrig, havde det været muligt at afvende den.

Støttet på folkenes voksende vilje til at forhindre en gentagelse er det muligt denne gang at realisere et kollektivt sikkerhedssystem. Dets opbygning bør gå sammen med en udvikling af ligeberettigede forbindelser i fælleseuropæisk målestok, hvad der som nævnt også er et objektivt grundlag for. Sådanne forbindelser vil omvendt virke stabiliserende på opretholdelsen af politiske sikkerhedsgarantier.

Europa gennemlever nu en fase, hvor der er reelle chancer for at give udviklingen en sådan retning. Men som den europæiske historie siden den anden verdenskrig har vist, kan chancer forspildes. Lad mig minde om tilsidesættelsen af Potsdamaftalerne, hvis virkeliggørelse havde sikret det afmilitariserede og afnazificerede Tyskland, som Danmark stillede krav om i 1947. Lad mig minde om den danske regerings daværende klare erklæring — socialdemokraterne må dog i hvert fald kunne huske den. Tænk på afvisningen af forslaget til tysk fredstraktat i 1954, fordi Vesttysklands remilitarisering absolut skulle føres igennem, også selv om man havde lovet det danske folk noget andet.

Chancerne må ikke forspildes nu. Forslagene ligger på bordet fra de socialistiske landes side om snarlig indkaldelse af en konference af alle europæiske stater til uden forhåndsbetingelser — det har udenrigsministeren jo bekræftet — at drøfte en fælles-europæisk sikkerhedsordning og udvikling af det økonomiske samarbejde. Som sagt

bedømmer vi regeringens principielle godkendelse deraf meget positivt. Men det må efterhånden påkalde opmærksomhed, at der sammen med al denne positivitet ikke er sket noget som helst i den danske regering.

Vi har bemærket os, at der også fra socialdemokratisk side er givet udtryk for kritik af denne passivitet. Man kan da ikke blive ved med at gemme sig bag talemåder om nødvendigheden af grundige forberedelser osv. og om, at NATO skal gøres til et fredsinstrument, noget, ingen tror på, heller ikke de, der går og siger det. Vi må sige til regeringen: Begynd dog på det, tag dog fat! Hvis man mener, det er nødvendigt med grundige forberedelser, er der al mulig anledning til at gå i gang.

Jeg vil gerne anmode udenrigsministeren om at redegøre for, hvad planer ministeren har om at gå i gang med disse grundige forberedelser fra dansk side. Vi siger jo så tit, at vi netop som et lille land, der står i den situation, vi står i, skulle have særlige muligheder for at udføre arbejde og forberedelser af den art. Vi opfordrer regeringen til at give en førsteprioritet til bestræbelserne for at sikre samarbejdet i hele Europa med henblik på at fremme nedrustning og blokpolitikens afvikling. Her gælder det virkelig at bane nye veje; det andet kan føre os ud i ulykken.

Det er spørgsmål, som ikke alene er regeringsanliggender, det er noget, der angår hele den danske befolkning, og det er også noget, der er interesse for. Vi opfordrer derfor også til virkeliggørelse af tidligere løfter om at lægge Danmarks sikkerhedsproblemer specielt i forbindelse med de nye europæiske muligheder ud til en bred og aktiv folkelig drøftelse.

Kai Moltke: Der er jo hændt det samme her i dag, som i reglen hænder ved disse sammenhængende udenrigspolitiske debatter. Hvor man kunne have et positivt udbytte af at tage et konkret spørgsmål frem, behandle alle dets enkeltheder på sagligt grundlag, fremlægge det materiale, der var, har vi i stedet for fået en af disse rejser kloben rundt, fordi vi har denne samlede udenrigspolitiske debat.

Jeg tror, man kan sige, at visse spørgsmål er blevet belyst og blevet belyst nytigt, men jeg tror også, at man i sin fremti-